

І. В. Мельник

Кортумівка

КОРТУМІВКА – назва місцевості у північно-західній частині Львова у 19 – на початку 20 ст. між нинішніми вулицями Клепарівська (див. також [Клепарів](#)), Золота та Ярошенка. На межі 18–19 ст. ця околиця належала губерніал. раднику Е. Кортуму, який заклав тут свій фільварок з невеликим палацом і садом (2233 дерева). Він народився у м. Більськ (нині Польща), жив у Цєшині та Кеніґсберзі (нині Калінінград, РФ), мав добрі знання та юрид. здібності, був радником двору в уряді Шлезвіґ-Гольштинії, потім – особистим секр. польс. короля Станіслава-Авґуста Понятовського. Пізніше перейшов на службу австр. уряду до Галичини. Там він став референтом університет. справ і дир. галиц. соляних промислів, радником двору. Належав до масонів, відзначався антисеміт. поглядами. Сам власник свій мальовничий фільварок називав на честь дружини Фридерикенгофом (Friderikhof – Двір Фридерики). Коли Фридерика померла, то Е. Кортум влаштував їй мавзолей у саду. Після його смерті 1811 маєток продали на аукціоні. К. була тривалий час місцем неділ. прогулянок мешканців Львова, а протягом певного часу – дослід. полем для городничої (садової) школи. Від серед. 19 ст. К. належала австр. війську, яке перетворило фільварок на стрільницю. У 1930-х рр. на вул. Клепарівська збудовано басейн ім. І. Мосціцького, після війни – стадіон «СКА», який до серед. 1960-х рр. був найбільшим у Львові. На ньому грали свої матчі львів. футбол. команди класу А та Б – «Спартак», ОДО, СКА та «Карпати». У 1970–80-х рр. на прилеглій території за проектом [О. Гуковича](#) та В. Крюкова споруджено великий спорт. комплекс для сучас. багатоборства, стрільби, плавання, кінного спорту і критий велотрек. Під час цього грандіоз. будівництва розібрано будинок Е. Кортума. Кортумовою також назвали гору (379 м над р. м.), що височіє над пн. околицями Львова. Вона належить до *Розточчя*, через неї проходить Гол. європ. вододіл. На її зх. схилах розташ. Янів. кладовище. У листопаді 1918 та вересні 1939 побл. Кортумової гори відбувалися запеклі бої. 27 листопада 1942 на її схилах за вбивство ґестапівця ґітлерівці розстріляли 28 заручників. Серед розстріляних були діячі ОУН О. Лапунька, А. П'ясецький, Л. Опарівський. 1942–44 під пн.-зх. схилами гори діяв Янів. концентрац. табір.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. F. Jaworski. Lwów stary i wczorajszy (Szkice i opowiadania). 1911;
2. Мельник І. Довкола Високого Замку шляхами й вулицями Жовківського передмістя та північних околиць міста Львова. 2010 (обидві – Львів).

Бібліографічний опис:

Кортумівка / І. В. Мельник // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-5312>. – Останнє поновлення : 1 січ. 2023.

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).